

AHMED-İ DÂ'İ'NİN "MUTÂYEBÂT" ADIYLA TANINAN ESERİ ÜZERİNE

TUNCA KORTANTAMER

Ahmed-i Dâ'î, Osmanlı kaynaklarınca ve yüzyılımızın ikinci yarısına kadar, çağdaş araştırmacılarca önemli bir yazar sayılmıyordu¹. Ancak, Prof. Ahmet Ateş'in Burdur'da ortaya çıkardığı, Ahmed-i Dâ'î'nin birkaç eserini ve bu arada divanının bir bölümünü de içinde bulunduran Külliyyât² ve Prof. İsmail Hikmet Ertaylan'ın, yazarın gerçek değerini tanıtan kitabı bu yargıyı geniş ölçüde değiştirebildiler³. Buna karşılık, o günlerden bu yana, Ahmed-i Dâ'î'nin eserleri üzerindeki çalışmalar çok sınırlı kaldığı gibi⁴, yazarla ilgili zaten az olan bilgilerimizde de pek bir genişleme olmadı. Bu bakımdan, sanırız, Ahmed-i Dâ'î divanının tam bir yazmasının bulunuşu ve bu yazmadan, yazarla ve çevresiyle ilgili yeni bilgiler elde edilişi edebiyat tarihimiz için yabana atılmayacak bir kazançtır.

Ahmed-i Dâ'î divanının sözü edilen tam yazması Kahire'de Mısır Millî Kütüphanesi Dâr al-kutub val-vaşâ'ik al-ķavmiyya'da⁵ 8658/23 numara ile

1 Bkz., İsmail Hikmet Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î Hayatı ve Eserleri, Türk Edebiyatı Örnekleri VII, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınlarından Türk Dili ve Edebiyatı zümresi No: 518, İstanbul 1952, s. 49-50; Faruk Kadri Timurtaş, "Ahmed-i Dâ'î ve Eserlerinin Türk Dili ve Edebiyatındaki yeri", Türk Dili III (1954), s. 426-430; Fahir İz, "Dâ'î", The Encyclopedia of Islam. New Edition, Leiden/London 1954 ve ö.t., c. II, s. 98; Walther Björkman, "Die altosmanische Literatur", Philologiae Turcicae Fundamenta, c. II, s. 420; Alessio Bombaci, Histoire de la littérature turque. Traduite par I. Melikoff. Preface de Louis Bazin, Paris 1968, s. 251.

2 Ahmet Ateş, "Burdur-Antalya ve havalisi kütüphanelerinde bulunan Türkçe, Arapça ve Farsça bazı mühim eserler", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, II. (1948), s. 172-174.

3 Fahir İz, "Dâ'î", EI (2), c. II, s. 98; F. K. Timurtaş, "Ahmed-i Dâ'î", TD III (1954), s. 430; W. Björkman, Fundamenta, c. II, s. 420; A. Bombaci, Littérature turque, s. 251.

4 Bu konuda İran'da yapılmış, Ahmed-i Dâ'î'nin Farsça divanını inceleyen bir doktora çalışması (Tulga Ocak, Ahvâl ve Āşâr ve Tahlîl Eş'âr-ı Divân-ı Fârisî-yi Ahmed-i Dâ'î, Dānişgāh-ı Tahran 1352) ile Ankara ve İstanbul Üniversitelerinde yapılan birkaç bitirme çalışmasının pek dışına çıkılmadı.

5 Eski Hıdiviyya kütüphanesi.

kayıtlı bulunmaktadır. Almanya'da Ahmedî üzerine yaptığımız doktora çalışması sırasında, Ahmedî divanı olarak tanınan Kahire'deki bu yazmanın Ahmed-i Dâ'î divanının bir nüshası olduğunu görmüş ve çalışmamızda durumu belirtip, divanın Burdur yazmasındaki bölümleri ile kısa bir karşılaştırmasını yapmıştık⁶. Ayrıca, Kahire yazmasını geniş olarak tanıtan bir yazımızın yanında ZDMG'de⁷ çıkmasını beklediğimiz ve divanın Kahire yazmasına dayanan, Burdur yazmasıyla karşılaştırmalı, bitmiş durumda olan çevriyazısını kısa bir süre sonra yayımlamayı umduğumuz için, bu tam nüshanın bütün ayrıntılarını bir de burada saymayı gereksiz buluyoruz.

Yalnız şu kadarından bir daha söz edelim: Yazmayı kimliğini bilmediğimiz Emir Ahmed adında bir müstensih gene kimliğini bulamadığımız Mustafa Bey adında birisi için 950 yılı cemaziyelevvelinin sonlarında (= Ağustos 1543 sonları) tamamlamış. Yazı hareketli, güzel bir nesihtir. Bir sayfadaki satır sayısı başlıklara ve satırların düzenine göre on üç ile on beş arasında değişiyor. Gösterişsiz ama sade ve güzel düzenlenmiş, bugün de iyi bir durumda bulunan yazmanın eksik yaprağı yoktur. Kahire yazmasında Dâ'î'nin 2885 beyiti yer alıyor. Buna karşılık Burdur yazmasında Mutâyebât da dahil olmak üzere 1535 beyit sayıyoruz. Divan aşağıdaki beyitlerle başlıyor:

Ḥazâyin-i kereminden müsebbibü'l-esbâb⁸
 'Atâ kapusını acdı müfettiḥü'l-ebvâb
 Nazâra kıl gör olâşâr-ı rahmeti'llâhi
 Ḥitâb-ı fenẓur işit iy ḥulâşa-i aḡḡâb

Burdur yazmasında üç kaside, iki küçük şiir⁹, 204 gazel, on üç kıta ve bir beyit bulunuyor. Gazellerin üç, kıtaların on iki tanesi Mutâyebât adı altında toplanan şiirler arasında yer alıyor. Gazellerden yedi tanesinin ise kaside ve tercî-i bendlerden alınma parçalar olduğu Kahire yazmasında açıkça görülüyor. Burdur yazmasına karşılık Kahire yazmasında on dokuz kaside, beş tercî-i bend, bir terkîb-i bend, iki müstezad, on iki kıta ve 281 gazel yer

6 Tunca Kortantamer, *Leben und Weltbild des altosmanischen Dichters Ahmedî unter besonderer Berücksichtigung seines Diwans*, Islamkundliche Untersuchungen, Band 22, Klaus Schwarz Verlag, Freiburg im Breisgau 1973, s. 53-54.

7 Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft.

8 Kahire yazması, yk. 2 b.

9 Kahire yazmasından bunların her birinin, ayrı brer tercî-i bendin bir bölümü olduğu anlaşılıyor. Bkz., İ. H. Ertaylan, *Ahmed-i Dâ'î*, (tıpkıbasım), s. 20, beyit 1-8; krş., Kahire yazması, yk. 20 b, beyit 1-12; İ. H. E., *Tıpkıbasım*, s. 20, beyit 9-10, s. 21, beyit 1-5; krş., Kahire yazması, yk. 27 a, beyit 1-15, yk. 27 b, beyit 1.

almaktadır. Dâ'î'nin Mehmed Çelebi, Emir Süleyman ve Hamza Paşa için yazdığı mersiyeler ile Murad II. için yazdığı üç, Mehmed Çelebi için yazdığı beş, Emir Süleyman için yazdığı on bir ve Musa Çelebi için yazdığı bir şiir Kahire yazmasında buldukları halde Burdur yazmasında yer almıyorlar. Yalnız bu şiirlerin birkaçından alınma gazel biçiminde yedi küçük parça Burdur yazmasındaki gazeller arasında yer almaktaysa da bunlar, Burdur yazmasındaki durumlarıyla gazellerden ayırdedilememektedir¹⁰. Ayrıca, Emir Süleyman adına yazılmış, gazel biçiminde küçük bir övgü de Burdur yazmasındaki gazeller arasında bulunuyor. Bunun Emir Süleyman için yazıldığını gösteren ve Burdur yazmasında olmayan beyiti Kahire yazmasında buluyoruz¹¹. Dâ'î'nin şiirleri Kahire yazmasında aşağıdaki kıta ile sona eriyorlar:

Şehâ destûr vir baña gideyin¹²
Du'a-yı devletiñ farzın ödeyin
Şakâlet çok getürdüm hazretüñe
Buyur derd-i seri tahfif ideyin

Bu kıtayı müstensihin kaleminden çıktığı açıkça görülen aşağıdaki yedi beyitlik hâtime izliyor:

Eyâ fahrü'l-ekâbir Muştafâ Beg¹³
Kamu beglerle gönli şafâ Beg

Senüñ cüdüñ bile 'âlem müşerref
Saña Hâkdan 'atâ cüd u şehâ Beg

Kimsene görmedi bu resme hergiz
Cihânda lütfile hulk u vefâ Beg

Bu birkaç beyti kim yazdı du'a-güy
Anı ma'zûr tut iy Murtażâ Beg

¹⁰ Kahire yazması, yk. 12 b, beyit 1-6; yk. 13 b, beyit 5; krş., İ. H. Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î, (Tıpkıbasım), s. 81, beyit 8-12, s. 82 b, beyit 1-2 K. yazm., yk. 17 b, beyit 1-6; yk. 18 b, beyit 7; İ. H. E., Tıpkıbasım, s. 26, beyit 5-11. K. yazm., yk. 25 b, beyit 11-13, yk. 26 a, beyit 1-3, 11; İ. H. E., Tıpkıbasım, s. 49, beyit 8-12, s. 50, beyit 1-2. K. yazm., yk., 19 b, beyit 6-13; İ. H. E., Tıpkıbasım, s. 50, beyit 3-10, K. yazm., yk. 19 a, beyit 9-14, yk. 19 b, beyit 1; İ. H. E., Tıpkıbasım, s. 82. Öteki iki parça için bkz., dip notu nr. 9.

¹¹ Kahire yazması, yk. 53 a, beyit 6-12; krş. İ. H. Ertaylan, Tıpkıbasım, s. 129, beyit 5-10.

¹² Kahire yazması, yk. 121 b.

¹³ Kahire yazması, yk. 121 b.

Garaz medh ü du'adur sözde zîrâ
Du'acı kulluğı olur du'â Beg

Çokuz yüz ellisinde yaza yaza
Getürdük biz bunı bilün beyâza

Cihânda Hâk vire anuñ murâdın
Ki aña yazanuñ hayrile adın

Bu kısmın sonunda müstensih aşağıdaki satırlarla kendi ismini ve bir kere daha istinsah tarihini veriyor: "ketebe'l-fakîr Emîr Ahmed-i'l-hakîr fî avâhiri cumâza'l-evvel sene 950".¹⁴

Bu kadarlık bir tanıma ve karşılaştırmadan bile Kahire yazmasının önemi açıkça görülüyor. Yazmanın dil, edebiyat, tarih ve benzeri dallarda araştırma yapanlar için değişik bakış açılarından ilgi çekici olduğu söz götürmez. Biz, divanın bu yazmasından elde ettiğimiz, yazarın yaşamı, karıştığı olaylar ve çevresi ile ilgili yeni bilgilerin kısa bir süre sonra yayınlanmasını beklediğimiz için burada yalnız, Kahire yazmasının ışığında, Ahmed-i Dâ'î'nin Mutâyebât adı altında toplanan şiirleri konusundaki önemli bir yanlıgıdan söz etmek düşüncesindeyiz.

Prof. İ. H. Ertaylan tarafından Mutâyebât adı altında bir araya getirilip, araştırma dünyasına ayrı bir eser olarak sunulan şiirler Burdur yazmasında divanın değişik yerlerine dağılmış bir halde bulunuyorlar¹⁵. Bu sebeple Ahmet Ateş, Burdur'da gördüğü Külliyyat'ı tanıtırken bu şiirlerden "... 14 a'da der hüsn-i tevakkü be kinayet başlığı altında bir kısım başlıyor; beş beyit sonra der san'at-i îham, daha sonra der hüsn-i vâsf diye başlıklar geliyor. Bunlar, her halde, bütün edebî san'atların misallerini ihtiva etmek üzere yazılmış bir eserin parçaları olmalıdır. Daha ileride de, bunlara benzer, bu kısmın başları oldukları muhakkak olan başka parçalar vardır." diye söz ediyor¹⁶. Böylece onları, divandaki şiirlerin arasına yanlışlıkla karışmış bulunan başka bir eserin parçaları olarak kabul ediyor. Burdur yazmasında ayrıca, Dâ'î'nin Çengnâme adlı mesnevisinden bölümlerin, divanı oluşturan şiirlerle karışmış olması, anlaşılan, Prof. Ahmet Ateş'e üzerinde başlıklar bulunan bu şiirlerin

14 Ağustos 1543 sonları.

15 İ. H. Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î, s. 71.

15 İ. H. Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î, s. 71.

16 A. Ateş, TDED II (1949), s. 172-173.

de "edebî san'atların misallerini ihtiva etmek üzere yazılmış" başka bir eserin parçaları olduğu inancını vermiştir.

Daha sonra Prof. İ. H. Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î'nin önemini belirtmek isteyen geniş çalışmasında bu şiirlerden birisinin üzerinde bulunan der mutâyebâti ki be-Ḥazret-i Süleymân ittifâk üftâd¹⁷ başlığundan aldığı mutâyebât sözcüğünü, ayrı bir eserin parçaları diye bir araya topladığı bu şiirlerin adı olarak kullandı¹⁸. Ondan sonra da araştırma dünyasında, Ahmed-i Dâ'î'nin Mutâyebât adlı, Emir Süleyman için yazılmış eğlenceli ve şakacı şiirlerden oluşan küçük bir eserinin var olduğu düşüncesi yerleşti¹⁹.

Başlıkları bulunan bütün şiirleri bir araya getirip, yalnız yukarıda sözü edilen şiirin başlığına dayanarak, oradan mutâyebâtî sözcüğünü seçmek, sonra elde başka kanıt olmadan Mutâyebât biçiminde, kesinlikle bir eser adı olarak ortaya atmak, sanırız, yeterince inandırıcı değildir ve yanlışlara yol açabilir.

Bunun gerçekten böyle olduğunu bize, araştırma dünyasına tanıtmaktan mutluluk duyduğumuz, Kahire yazması açıkça gösteriyor. Mutâyebât adı altında sonradan bir araya getirilip, ayrı bir eser olarak tanıtılan on altı şiirin²⁰ on iki tanesi Kahire yazmasının sonunda gazellerin ardından başlıksız ve divanın bir parçası olarak gelmektedirler. Kahire yazmasındaki bu on iki şiirin Burdur yazmasında da bulunan dört tanesinde beyit sayısı Kahire yazmasında Burdur yazmasına oranla daha çoktur. Öyleki Burdur yazmasında yer alan on altı şiir toplam olarak 62 beyiti içine aldığı halde, Kahire yazmasındaki on iki şiir toplam olarak 61 beyiti içine alıyor. Her iki yazmada da bulunup, Kahire yazmasında Burdur yazmasına oranla daha fazla beyite sahip olan bu dört şiir şunlardır:

İy Yūsuf-ı zemāne ki ḥüsnüñ şifâtını²¹
Her şubḥ-dem şabâ iledür Mısr u Ṭâife
Ger iştiyâk-ı şohbetüñi şerḥ idem şehâ
Ḥayrân olur felekde melek ol leṭâyife

17 İ. H. Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î (Tıpkıbasım), s. 291.

18 İ. H. Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î, s. 71, 103, 124-125.

19 Bkz., F. K. Timurtaş, "Ahmed-i Dâ'î" TD III (1954), s. 428; F. İz, "Dâ'î" EI (2), c. II, 98.

20 İ. H. Ertaylan "... bu manzum eser on iki küçük kıt'adan mürekkebe ve mizahamiz parçalarıdır." diyorsa da kendi yayımladığı tıpkıbasımında Mutâyebât adı altında on altı şiir yer alıyor, bkz., İ. H. Ertaylan, Ahmed-i Dâ'î, s. 124, Tıpkıbasım, s. 291-296.

21 Kahire yazması, yk. 120 b, beyit 9-12, yk. 121 a, beyit 1.4

Gerçi huzûr-ı hizmete her dem irişmege
Müşâkđur muhâbbetile cümle t̄âyife

Müşâkđur cemâlüne Dâ'f şü resme kim
Hüccâc Ka'be t̄avfına vü Ka'be T̄âyife

‘Âşık vişâle teşne şuya ac etmege
Maħmûr şurbaye vü bengî kaçâyife

Sehâvet kânı iy Pâşâ-yı a‘zam²²
Ki sensüz ‘âleme revnağ bulunmaz

Me‘ânî bahridür mevc ursa gönlün
Olur ‘aql anda müstağrağ bulunmaz

Keremde himmetün deryâ-şifadur
Aña garğ olmayan zevrağ bulunmaz

Nekim dirler benüm hağğumda hağđur
Ne yir vardur kim anda hağğ bulunmaz

Cihânda çok güzel var hulķi gökçek
Velî müşkil budur aylak bulunmaz

Şerâbuñ gerçi kim gâyet eyüsi
Behâdur key katı yavlağ bulunmaz

Sücüm var devletünde nuğl hâzır
Velikim içmege sağrağ bulunmaz

Dükeli bulunur sağ olsa âdem
Hemân bir ‘ömrdür ancağ bulunmaz

Ya sâkie'l-müdâmu yâ kâşife'l-kürüb²³
Hâti'r-raħîka vâşkı ‘alâ rağm-ı men yetüb

Vaktün şabâhdur içe gör bu şubuķı kim
‘Ömrün güneşi çün idiser ‘âķıbet ğurüb

22 Kahire yazması, yk. 121 a, beyit 9-12, yk. 121 b, beyit 1-4.

23 Kahire yazması, yk. 111 a, beyit 1-7.

Gül mevsiminde tevbe kıla her ki bâdeden
Ol tevbeyi qabül ide mi gâfirü'z-zünüb

Gül vakti tevbe luṭf-ı ṭabî'atden olmaya
Çün ḥâlümi ezelde bilir 'âlimü'l-guyüb

Gel rûhı tâze kıl bu reyâḥîn ü râḥile
Raḥatda râḥ olana olur râḥatü'l-ḳulüb

Ḳaṭ-ı ta'alluḳ eylemişem ḳamudan velî
Bir cām-ı meydür itmedigüm bir nigâr-ı ḥüb

Dâ'î ḳabağı ḥırḳası gizlidür
Zirâ kerâmet ehli olur sâtirü'l-'uyüb

Sâḳî getir ol nâmeyi kim ḳütü revândur²⁴
Ol mey kim anuñ cevheri yâḳût-ı revândur

Rîḥinden anuñ irer rûḥa revḥile reyḥân
Râḥı kim anuñ ḥâsiyeti râḥat-ı cândur

Ol la'l-i lebûñ cāmını kim nüş ide her dem
Ağzuñ aña ḥeş nuḳl ü dilüñ ṭatlu lisândur

Ol al yanağ üzre ḳara beñ ki düşübdür
Beñzer yüzünüñ ḥübhğma olda nişândur

Dâ'î neyiçün olmaya Selmân-ı zemâne
Çün rüy-i zemîn ü mülk-i Süleymân-ı zemândur

Kahire yazması 950 (= 1543) yılında özenli bir biçimde yazıldığından, eksik yaprağı da olmadığından, içinde başka yerlerde bulunabilecek bir iki şiir yer almamışsa bile, güvenilir bir nüshadır²⁵. Bu bakımdan Mutâ'yebât adı

24 Kahire yazması, yk. 100 a, beyit 8-12. Burdur yazmasında bu şiirin sadece üçüncü ve dördüncü beyitleri yer alıyor.

25 Söz gelişi Ahmedî divanının en güzel ve güvenilir yazmalarından birisi olan Hamidiye nüshasında öteki yazmalarda bulunan ve toplam 531 beyiti içine alan 59 şiir yoktur. Gene en iyi ve güvenilir yazmalardan birisi olan İslam Eserleri nüshasında da öteki yazmalarda bulunan ve toplam 176 beyiti içine alan 21 şiir yoktur. Benzeri bir durum bütün öteki yazmalarda da görülmektedir. Bkz., T. Kortantamer. *Leben und Weltbild*, s. 72-75.

altında ayrı bir eser olarak varlığı düşünülen şiirlerin divandan alınma olduğu kesinlikle ortaya çıkıyor. Nitekim Dâ'î'nin öteki eserlerinden bir bölümünün adının kaynaklarda görülmesine ve önemli bir kısmının da değişik yazmalarının bulunmuş olmasına karşılık, ne Mutâyebât adlı bir eserinin varlığından kaynaklarda söz edilir, ne de böyle bir eserin bir yazması ele geçmiştir.

Bu arada unutulmaması gereken bir başka özellik, Mutâyebât adı altında toplanan şiirlerin Burdur yazmasında da divanın içinde bulunmuşlarıdır²⁶. Bunların orada birer başlıklarının oluşu ayrı bir eserin parçaları olmalarını gerektirmez. Bu başlıkları müstensih de koymuş olabilir.

Bundan başka, bu şiirler gerçekten, A. Ateş'in ileri sürdüğü gibi, bütün edebî san'atların misallerini ihtiva etmek üzere yazılmış bir eserin parçaları bile olsalar, Ahmed-i Dâ'î bu şiirleri, o eserde söylediklerine örnek olarak kendi divanından seçmiş olabilir. Söz gelişi, buna benzer bir durumla Dâ'î'nin çağdaşı ve kapı yoldaşı Ahmedî'de karşılaşıyoruz. Ahmedî, Bedâyi'ü's-sihr fi şanâyi'î'ş-şifr adlı eserinin tevşih bölümünde; "... bu fakirin Türkçe bir kaside-i vardır ki, bu kasideden üç kıt'a dokuz ruba'î ve iki beyit çıkar. Bu şiirden nümune olarak iki beyit zikrolundu." diyerek kendi divanından örnek veriyor²⁷. Bu durum Dâ'î için de düşünülebilir. Kaldı ki Dâ'î'nin böyle bir eserinin varlığını gösterir güvenilir bir iz şimdilik bulunmuş değildir.

Bütün bu düşünceler bir yana, daha önce de belirttiğimiz gibi, Kahire yazmasında, Ahmed-i Dâ'î'nin Mutâyebât adı altında ayrı bir eser olarak toplanmış olan ve o yüzden bugün ayrı bir eser olarak tanınan şiirlerinin divanından alınma oldukları açıkça görülmektedir. Bu bakımdan bu şiirleri ayrı bir eser sayamayız. Bunlar çok çok, daha sonra çeşitli nedenlerle divandan alınmış şiirler olabilirler.

Bu konudaki düşüncelerimizi böylece sıraladıktan sonra yazımıza, karşılaştırmak istediğinde kolaylıkla bulunabilmesini sağlamak için, Prof. İ. H. Ertaylan'ın Mutâyebât adı altında topladığı şiirlerin Ahmed-i Dâ'î divanının Kahire yazmasındaki yerlerini göstererek son verelim:

26 Bkz., A. Ateş, TDED II (1948), s. 172-173.

27 Nihad M. Çetin, "Ahmedî'nin Mirkatü'l-edeb'i hakkında", TM XIV (1964), s. 224.

	Tıpkıbasım		Kahire yazması	
	sahife	beyit	yaprak	beyit
İy Yüsuf-ı zemâne ki hüsnüñ şifâtını	291	1-4	120 b	9-12
			121 a	1
			bir beyit fazla	
Şehâ hoş 'ış ider bir ni'metüñden	291	5-10	119 a	11
Kahire yazması:			119 b	1-5
Şehâ hoş 'ış iderüz ni'metüñden				
Şehşeh hazretinde bir sözüñ var	292	1-3	119 b	6-8
İy Şeh-i 'adil senüñ teg 'arîfüñ devrinde uş	292	4-5	120 a	9-10
Şehâ sensin bugün himmetde Hâtim	292	6-10	119 b	9-11
	293	1	120 a	1-3
Sehâvet ma'deni Sultân-ı a'zam	293	2-8	121 a	9-12
Kahire yazması:			121 b	1-4
Sehâvet kâni iy Pâşâ-yı a'zam			bir beyit fazla	
Şehâ destür baña gideyin	293	9-10	121 b	5-6
Kahire yazması:				
Şehâ destür vir baña gideyin				
Şehâ 'ömrüñ güli hoş tâze olsun	294	1-7	121 a	2-8
Şehâ buyur şu bâde-i şâfi çekidesin	294	8-9	yok	
Yâ sâkie'l-müdâm uyâ kâşife'l-kürüb	294	10-11	111 a	1-7
	295	1-2	üç beyit fazla	
Sehâvet menba'ı iy Pâşâ Sultân	295	3-7	120 b	4-8
Kahire yazması:				
Sehâvet ma'deni iy Pâşâ Sultân				
Ne nâzüük küy olur şeh-r-i Miñâlic	295	8-11	yok	
Eyâ hulâşa-i erbâb-ı fazl u fahr-i kirâm	296	1-5	120 a	4-8
İncüyi gözden bırağdum dişlerüñ nazmın görüb	296	6-7	yok	
Uykuyı düşde görem uşbu hayâlile ki göz	296	8	yok	
Ol la'î-i lebüñ câmmı kim nüş ide her dem	296	9-10	100 a	8-12
			üç beyit fazla	

